

Mgr. SILVIA HRONCOVÁ

ředitelka Opery Národního divadla a Státní opery

Státní opera zakončuje sezonu koprodukční Elektrou se Susan Bullock

V Praze 3. června 2016

Národní divadlo zakončí operní sezonu 2015/2016 velkolepě. Poslední premiérou před rekonstrukcí Státní opery bude 10. a 14. června 2016 inscenace Elektry skladatele Richarda Strausse v hudebním nastudování dirigenta Rolanda Böera, v režii Keitha Warnera a v titulní roli se Susan Bullock. Právě v roli Elektry debutovala Susan Bullock v Metropolitan opeře v New Yorku před šesti lety a sklídila za ní ovace publika a nadšení hudební kritiky. Nyní se představí pětkrát v červnu v Praze v nové inscenaci v koprodukci se San Francisco Opera a Badisches Staatstheater Karlsruhe.

Po Straussově Salome pokračuje Státní opera v dramaturgii pro náročného diváka s mezinárodním sólistickým obsazením. Kromě Susan Bullock se v Elektře představí neméně vyhledávaná Rosalind Plowright coby Klytaimnestra, role Chysothemis se zhostí německá sopranistka Anna Gabler, Aigisthem bude Richard Berkeley-Steele a Orestem Károly Szemerédy.

Stejně jako v případě Salome objevil skladatel archetypální starověký námět pro svou novou operu na progresivní berlínské scéně divadelníka Maxe Reinharda v první dekádě 20. století, kdy západní Evropou rezonoval zájem o psychoanalýzu a Richard Strauss měl ambici nabídnout nový kompoziční styl. Zájem uvést dílo v Praze způsobil nakonec i svár mezi dvěma operními scénami, kdy proti dřívějším zvyklostem uvedlo německou Elektrou jako první Národní divadlo, a až poté Nové německé divadlo pohostinsky, a to drážďanskou inscenací. Richard Strauss patří také mezi několik málo skladatelů, kteří osobně dirigovali svá díla jak v Národním divadle, tak v Novém německém divadle, dnešní Státní opeře.

„Sledovat Elektrou je jako jízda na horské dráze; člověk přitom zažívá ohromnou škálu emocí. Důvodem je jak Straussova hudba, která má schopnost diváky zcela uhranout, tak i samotný příběh, se kterým se lidé mohou ztotožnit,“ říká sopranistka a držitelka britského státního vyznamenání pro přínos opeře Susan Bullock. *„Inscenační tým se rozhodl využít symboliku antického Řecka k vyprávění příběhu současné ženy, která se o sobě dozvídá skutečnosti prostřednictvím útržků ze života Elektry. Tento přístup, ve kterém je minulost chápána jako prostředek pro poznání přítomnosti, je neobyčejně poutavý a ve světě opery zatím celkem ojedinělý,“* dodává Susan Bullock.

Mgr. SILVIA HRONCOVÁ

ředitelka Opery Národního divadla a Státní opery

Hudební nastudování svěřilo Národní divadlo renomovanému německému dirigentovi Rolandovi Böerovi. *„Elektra reprezentuje vrchol Straussovy expresionistické tvorby. Její úspěšné nastudování proto nevyžaduje jen mechanickou znalost partitury; důležité je i pochopit, proč skladatel dílo stvořil a co jím chtěl doopravdy říct. Z čistě hudebního hlediska se proto domnívám, že Elektra nevyžaduje přílišnou osobní interpretaci. Budu se snažit co nejvíce respektovat skladatelovy původní záměry,“* říká Roland Böer. Až 115členný orchestr předepsaný pro provozování Elektry nabízí dirigentovi mimořádný symfonický aparát.

„Příběh je zasazen do současného muzea antické historie, ve kterém se mladá dívka seznamuje s životem mytické Elektry. Tragédie Agamemnónovy dcery v ní postupně vyvolává dlouho potlačované vzpomínky i demony, nyní vyobrazené prostřednictvím Sofoklova díla. Divák se tak stává svědkem osobního a upřímného pokusu o sebepoznání, iniciovaného velmi silným, byť fiktivním sledem událostí. Klíčová pro nás byla otázka, zda lze čelit pravdě tím, že se rozhodneme neschovávat se před lží,“ přibližuje jádro svého přístupu režisér Keith Warner.

„Důvod, proč jsme děj zasadili právě do současného minimalistického muzea, tkví v tom, že jednotlivé historické artefakty mohou výborně sloužit jako mechanismy umožňující introspekci,“ objasňuje výtvarné a prostorové pojetí scénograf Boris Kudlička. Rovněž osobnost a umělecká práce tohoto nejúspěšnějšího slovenského scénografa spojuje inscenaci Salome z předchozí sezony Státní opery s připravovanou Elektrou.

Pro Rosalind Plowright bude Klytaimnestra návratem do Prahy. Před jedenácti lety se představila jako Fricka ve Wagnerově Valkýře v Národním divadle. *„Klytaimnestra má velmi extrémní povahu. Když jsem se ještě soustředila výhradně na sopránové role, většina mých postav byly hrdinky okázalé, krásné, ale nepřilíš duchaplné. Jejich neustálé naříkání nad nešťastnou láskou mi časem přišlo hrozně ubrečené,“* říká britská pěvkyně a pokračuje: *„Zatoužila jsem po něčem, co je hlubší, důraznější a možná i prostší. A i když se mi toto přání do jisté míry splnilo s Lady Macbeth, Normou a Médeou, zaujala mě nejvíce právě Klytaimnestra a to svou definitivní silou. Má v sobě žár, co se dá uchopit, pochopit, zaspívat i zahrát.“*

Národní divadlo nabídne Elektrou Richarda Strausse ve Státní opeře 10., 14., 18., 22. a 25. června 2016. V následujících sezonách uvedou inscenaci koprodukční partneři - San Francisco Opera a Badisches Staatstheater Karlsruhe.

RICHARD STRAUSS: ELEKTRA

Opera o jednom dějství

Mgr. SILVIA HRONCOVÁ

ředitelka Opery Národního divadla a Státní opery

Libreto: Hugo von Hofmannsthal

Hudební nastudování a dirigent: Roland Böer

Režie: Keith Warner

Pomocná režie: Anja Kühnhold

Scéna: Boris Kudlička

Kostýmy: Kaspar Glarner

Světelný design: John Bishop

Pohybová spolupráce: Michael Barry

Video design: Bartek Macias

Sbormistr: Adolf Melichar

Dramaturgie: Barry Millington, Jitka Slavíková

OSOBY A OBSAZENÍ

Elektra: Susan Bullock

Klytaimnestra: Rosalind Plowright

Chrysothemis: Anna Gabler

Orestes: Károly Szemerédy

Orestův vychovatel: Miloš Horák

Aegisthos: Richard Berkley Steele

Důvěrnice: Lenka Pavlovič

Nosička vlečky: Tereza Růžičková

Mladý sluha: Michal Bragagnolo

Starý sluha: Tomáš Bartůněk

Dohlížitelka: Jitka Svobodová

1. služebná: Štěpánka Pučálková

2. služebná: Jana Horáková Levicová

3. služebná: Sylva Čmugrová

4. služebná: Simona Procházková

5. služebná: Yukiko Šrejmová Kinjo

ŽIVOTOPISY

Roland Böer

dirigent

Roland Böer patří k mezinárodně uznávaným dirigentům, vyhledávaným prestižními operními domy i orchestry. Dlouholetá spolupráce jej spojuje zejména s Frankfurtskou operou, se štrasburskou Opéra national du Rhin a vídeňskou Volksoper, spolupracuje rovněž s Théâtre Royal de la Monnaie, Královskou dánskou operou, kde dirigoval Alberta

Mgr. SILVIA HRONCOVÁ

ředitelka Opery Národního divadla a Státní opery

Herringa v režii Keitha Warnera (2012) a Tannhäusera v režii Kaspera Holtena (2013), Komickou operou a Německou operou v Berlíně, milánskou La Scalou, londýnskou Covent Garden, Královskou švédskou operou, Národní operou ve Varšavě a Stadttheater Bern. Svou kariéru zahájil jako dirigent Frankfurtské opery (2002–2008), předtím působil jako korepetitor ve Frankfurtu a v Deutsche Oper am Rhein a byl asistentem Antonia Pappana v Bayreuthu, La Monnaie a Covent Garden. V roce 2009 se stal hudebním ředitelem letního festivalu Cantiere Internazionale d'Arte v italském městě Montepulciano, kde letos bude dirigovat světovou premiéru opery Davida Blakea a Keitha Warnera Icarus. Závazky z poslední doby zahrnují mj. návraty do Opéra de Nice (nové inscenace Pucciniho Turandot a Brittenovy Smrti v Benátkách), na festival Maggio Musicale Fiorentino (Così fan tutte), Fondazione Lirico Sinfonica Petruzzelli e Teatri di Bari (Nabucco a Kouzelná flétna v režii Daniele Abbada), Anglické národní opery (revival La traviaty v režii Petera Konwitschného) a debut v Římské opeře (Figarova svatba).

Keith Warner

režie

Keith Warner patří k nejvýznamnějším režisérům současné doby. Vyrůstal v Londýně a absolvoval studia angličtiny a dramatu na univerzitě v Bristolu. V roce 1981 začal spolupracovat v londýnskou Anglickou národní operou a v letech 1984–1989 zde byl zástupcem ředitele. Tutéž pozici zastával také ve Skotské opeře v Glasgowě, působil jako umělecký ředitel v Opera Omaha v americké Nebrasce a jako umělecký ředitel Královské dánské opery v Kodani. Keith Warner režíroval více než sto padesát operních inscenací ve dvaceti zemích a také činohry a muzikály. Napsal libreto ke třem operám anglického skladatele Davida Blakea. Nastudoval dvakrát inscenace Wagnerova cyklu Prsten Nibelungův (Covent Garden v Londýně a Nové národní divadlo v Tokiu), Wagnerova Lohengrina pro festival v Bayreuthu, ve světových premiérách novou verzi Ďáblů z Loudonu Krzysztofa Pendereckého (Kodaň), Notorious Hanse Geforse podle Alfréda Hitchcocka (Göteborg) a Kupce benátského Andrého Tchaikovského (festival v Bregenzu). Četná ocenění zahrnují britskou Cenu Laurence Oliviera v kategorii nejlepší operní inscenace za operu Albana Berga Vojcek (v londýnské Covent Garden) a Rakouskou cenu hudebního divadla za Hindemithovu operu Malíř Mathis (Theater an der Wien).

Susan Bullock

Elektra

Susan Bullock patří mezi nejvyhledávanější britské dramatické sopranistky. Její výjimečnou pozici na současné hudební scéně stvrdil v červnu 2014 Řád britského impéria CBE. Jako jedna ze současných nejuznávanějších Brünnhild byla Susan Bullock vůbec první sopranistkou, která zpívala ve čtyřech po sobě následujících provedeníh celé

Mgr. SILVIA HRONCOVÁ

ředitelka Opery Národního divadla a Státní opery

tetralogie Prsten Nibelungův, a to v londýnské Covent Garden pod taktovkou Antonia Pappana v roce 2012. Roli zpívala také v nových inscenacích ve Frankfurtské opeře, Opera Australia, New National Theatre v Tokiu a v Canadian Opera Company, a rovněž ve Vídeňské státní opeře a Německé opeře v Berlíně. Neméně velký ohlas má v jejím podání Straussova Elektra, kterou zpívala s mnoha významnými dirigenty (Fabio Luisi, Semjon Byčkov, Seiji Ozawa, sir Mark Elder a Edo de Waart); za její ztvárnění v Covent Garden jí Royal Philharmonic Society udělila v roce 2009 titul Pěvkyně roku. V sezoně 2014/2015 přidala do svého repertoáru dvě nové role: Minnie (Děvče ze Západu) v Anglické národní opeře a Mrs. Lovett (Sweeney Todd) v Houston Grand Opera. K jejím dalším velkým rolím patří Emilia Marty (Věc Makropulos) ve Frankfurtské opeře a Alžběta I. (Brittenova Gloriana) v Covent Garden (2013). K významným počinům na koncertním pódiu patří Liebestod z Tristana a Isoldys Esou-Pekka Salonenem a Philharmonia Orchestra, a se Zubinem Mehtou a orchestrem Bavorské státní opery či vystoupení na závěrečném koncertě londýnských Proms v roce 2011 a na závěrečném ceremoniálu Olympijských her 2012 v Londýně. V její rozsáhlé diskografii figuruje Prsten Nibelungův s Frankfurtskou operou (Oehms Classics), Salome s Philharmonia Orchestra a sirem Charlesem Mackerrasem (Chandos) a DVD nahrávka Gloriany v Covent Garden.

Rosalind Plowright

Klytaimnestra

Během své více než pětaticetileté kariéry si získala mezinárodní renomé v oboru spinto soprán jako Medea, Alceste a Norma, stejně jako interpretka Verdiho a Pucciniho hrdinek. Hostovala na téměř všech světových operních scénách. V USA debutovala na koncertě s Philadelphia Orchestra pod taktovkou Riccarda Mutiho a po boku Josého Carrerese, s nímž rovněž vystoupila v Andreovi Chénierovi v Covent Garden a natočila Sílu osudu pro Deutsche Grammophon. S Plácidem Domingem zpívala v Trubadúrovi v Covent Garden a tuto operu s ním natočila pro Deutsche Grammophon. S Lucianem Pavarottim účinkovala v Aidě v Covent Garden a na galakonzertě ve Veronské aréně. V roce 1999, Rosalind Plowright začala interpretovat role pro dramatický mezzosoprán jakými jsou Amneris (Aida), Kněžna de Bouillon (Adriana Lecouvreur), Kněžna (Sestra Angelica), Klytaimnestra (Elektra) a Madame de Croissy (Poulenc: Dialogy karmelitek). V roce 2003 debutovala v Metropolitní opeře, a to Janáčkovou Kostelníčkou (Její pastorkyňa). Její rozsáhlá diskografie zahrnuje mj. DVD nahrávky Trubadúra z Verony, Sestry Angeliky z La Scaly, Jeníčka a Mařenky z Metropolitní opery, Dialogů karmelitek z Théâtre des Champs-Élysées a Not the Messiah (He's a very naughty boy) se skupinou Monty Python z Royal Albert Hall. V květnu 2014 vydala své první recitálové album La Belle Dame Sans Merci. Rosalind Plowright obdržela v roce 2007 Řád britského impéria OBE. V Národním divadle v Praze vystoupila 23. 4. 2005 jako Fricka ve Valkýře.

Mgr. SILVIA HRONCOVÁ

ředitelka Opery Národního divadla a Státní opery

Anna Gabler

Chrysothemis

Německá sopranistka Anna Gabler byla členkou Deutsche Oper am Rhein (2001–2005) a Norimberského státního divadla (2005–2008). Hostování ji zavedla do Bavorské státní opery v Mnichově a do drážďanské Semperovy opery, kde pracovala s Ivorem Boltonem, Fabiem Luisim a Peterem Schneiderem. V Drážďanech debutovala jako Gretel v nové inscenaci Perníkové chaloupky v režii Katharina Thalbach, a poté zde hostovala ve v inscenacích Veselé vdovy, Čarostřelce a Cardillaca. V roce 2007 debutovala v Bayreuthu (Ortlinde ve Valkýře pod taktovkou Christiana Thielemanna). Hostovala rovněž v bruselském Théâtre de la Monnaie, Théâtre du Châtelet v Paříži, Hamburské státní opeře pod taktovkou Simone Young, na festivalu v Glyndebourne za řízení Vladimira Jurowského a v Novém národním divadle v Tokiu. V roce 2012 ztvárnila Gutrune v oceňované inscenaci Prstenu v Bavorské státní opeře, v roce 2013 zpívala svou první Sentu v Bologni a debutovala v Salcburku jako Eva v *Místrech pěvcích norimberských* pod vedením Daniele Gattiho. Anna Gabler je rovněž renomovanou koncertní pěvkyní. Její závazky v sezoně 2015/2016 zahrnují Gutrune a Třetí sudičku v *Prstenu* v Bavorské státní opeře, Chrysothemis v Bologni a Gutrune ve Frankfurtské opeře. V pražském Národním divadle se představila poprvé v dubnu a květnu 2005 jako Freia (Zlato Rýna) a Gutrune (Soumrak bohů).